

Handläggare
Jenny Norling
Telefon: 0850836266

Till
Äldrenämnden
den 26 maj 2020

Skrivelse från (V) om äldre som går miste om bostadstillägg

Svar på skrivelse från Robert Mjörnberg m.fl. (V)

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Patric Rylander
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I skrivelsen av Robert Mjörnberg m.fl. (V) uppmärksammas Riksrevisionens rapport ”Mörkertal inom bostadstillägg”. Rapporten visar att många pensionärer går miste om bostadstillägg eftersom kunskapen om tillägget är låg. Mot bakgrund av rapportens resultat vill skribenterna veta:

1. Har förvaltningen kännedom om äldre i Stockholms stad känner till bostadstillägget?
2. Bidrar förvaltningen på något sätt till att fler äldre får kännedom om att de kan ha rätt till bostadstillägg?
3. Planerar förvaltningen några framtida åtgärder för att öka kännedomen bland äldre om bostadstillägget?

Information om bostadstillägg ges i olika sammanhang, t.ex. av Äldre direkt och biståndshandläggare. Under 2019 har äldreförvaltningen tagit fram en broschyr med information riktad till seniorer om planering av boende. Broschyren innehåller bland annat information om bostadstillägg. I stadens riktlinjer för handläggning och tillämpningsanvisningar för avgiftssystem uppmanas biståndshandläggarna att hänvisa den enskilde till hur man kan

ansöka om bostadstillägg. Äldreförvaltningen arbetar med att sprida ovan nämnd broschyr och information om bostadstillägg.

Bakgrund

Bostadstillägg är en socialförsäkringsförmån vars syfte är att bidra till en skälig levnadsnivå och att förbättra förutsättningarna för en skälig bostadsstandard för ålderspensionärer och personer som får sjuk- och aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten handlägger bostadstillägg för ålderspensionärer och Försäkringskassan för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Riksrevisionen har granskat underutnyttjande av bostadstillägg år 2016, så kallat mörkertal, och redovisat sitt resultat i en rapport 2019.

Riksrevisionens skattning av mörkertalet inom bostadstillägg 2016 visar att cirka en tredjedel av potentiellt berättigade ålderspensionärer riskerar att inte ta emot bostadstillägg trots att de bedöms vara berättigade. I antal motsvarar det cirka 129 000 ålderspensionärer. Mörkertalet inom bostadstillägget ligger på en nivå som inte kan anses vara tillfredsställande.

För ålderspensionärer finns en tydlig skillnad i mörkertal mellan män och kvinnor. Riksrevisionen skriver att mörkertalet är cirka 40 procent bland män och 30 procent bland kvinnor. I antal personer omfattar det dock cirka dubbelt så många kvinnor som män. En förklaring är att kvinnor i högre utsträckning har en lägre pension och därmed i större utsträckning är berättigade till bostadstillägg.

Riksrevisionens rapport tar även upp att Pensionsmyndigheten har konstaterat att det finns en ovilja eller oförmåga att ta till sig information eller att ansöka om bostadstillägg. Att ansöka om bostadstillägg är relativt komplicerat. Riksrevisionen lyfter därför vikten av att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten tar hänsyn till målgruppens särskilda behov av stöd i denna process. Riksrevisionen lämnar flera rekommendationer till Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten för att minimera mörkertalet och tillgängliggöra bostadstillägget. Riksrevisionen lämnar även rekommendationer till regeringen, bl.a. om att automatiserad informationsinhämtning från Skatteverket vid handläggning av bostadstillägg.

Ärendet

I ”Skrivelse om äldre som går miste om bostadstillägg” av Robert Mjörnberg m.fl. (V) uppmärksammas Riksrevisionens rapport ”Mörkertal inom bostadstillägg” från 2019. Rapporten visar bl.a. att många pensionärer går miste om bostadstillägg eftersom kunskapen

om tillägget är låg, till exempel att bostadstillägg är en skattefri inkomstprövad rättighet enligt socialförsäkringsbalken. Mot bakgrund av resultatet i denna rapport vill Robert Mjörnberg m.fl. veta:

1. Har förvaltningen kännedom om äldre i Stockholms stad känner till bostadstillägget?
2. Bidrar förvaltningen på något sätt till att fler äldre får kännedom om att de kan ha rätt till bostadstillägg?
3. Planerar förvaltningen några framtida åtgärder för att öka kännedomen bland äldre om bostadstillägget?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 20 maj. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 19 maj och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 19 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

1. Har förvaltningen kännedom om äldre i Stockholms stad känner till bostadstillägget?

Pensionsmyndigheten ansvarar för handläggningen av socialförsäkringsförmånen bostadstillägg för ålderspensionärer. Trots att kommunen inte har ansvar för förmånen ligger det i kommunens intresse att kommuninvånarna får del av det stöd och den hjälp som de har rätt till, såsom bostadstillägg. Hur omfattande okunskapen är om bostadstillägg bland kommuninvånarna i Stockholms stad är svårt att svara på eftersom någon sådan undersökning inte har genomförts.

Staden ger följande information till de äldre:

- Äldre Direkt informerar äldre om bostadstillägg.
- Avgifts- och biståndshandläggare som gör ekonomisk utredning för att fastställa den enskildes avgift för beviljade insatser uppmärksammar bostadstillägget. Detta för att säkerställa att den enskilde ska kunna ha en skälig levnadsnivå.
- Handläggarna ska, enligt stadens "Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg" och "Tillämpningsanvisningar för avgiftssystem inom äldreomsorgen", informera om och hänvisa den enskilde till hur denne kan ansöka om bostadstillägg eller särskilt

bostadstillägg för ålderspensionärer hos
Pensionsmyndigheten.

- Socialsekreterare uppmärksammar bostadstillägget vid ansökan om ekonomiskt bistånd eftersom den enskilde förväntas ha sökt alla förmåner som denne kan ha rätt till, däribland bostadstillägg, innan bistånd från kommunen utgår.
2. Bidrar förvaltningen på något sätt till att fler äldre får kännedom om att de kan ha rätt till bostadstillägg?

Äldreförvaltningen har tagit fram en broschyr med information om planering av boende för seniorer, ”Planera för ditt boende som senior redan nu”. I broschyren finns samlad information om bland annat seniorbostäder, bostadskö, bostadsanpassning och bostadstillägg. Sedan april 2019 finns broschyren tillgänglig för stadens verksamheter.

3. Planerar förvaltningen några framtida åtgärder för att öka kännedomen bland äldre om bostadstillägget?

Stadens webbplats är under utveckling. Under 2020 planeras en särskild seniorsajt som bland annat kommer innehålla boendefrågor och därmed även information om bostadstillägget.

Äldreförvaltningen vill slutligen även uppmärksamma att stadsdelsförvaltningarna, enligt budget 2020, ska förbättra informationen om möjligheten för äldre att söka bostadstillägg.

Bilaga

Skrivelse om äldre som går miste om bostadstillägg av Robert Mjörnberg m.fl. (V)